

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET
Razvoj govora – Odsjek za edukaciju i rehabilitaciju

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: PEF EDR 214	Naziv predmeta: Razvoj govora		
Ciklus: I ciklus	Godina: druga (II)	Semestar: četvrti (IV)	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 sedmično: 4 semestralno: 60 predavanja: 3 predavanja: 45 vježbe: 1 vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Odslušana nastava na predmetu Bosanski, hrvatski i srpski jezik		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Usvajanje teorijskih znanja iz oblasti jezika i govora, jezičke kulture, jezičkih normi, govornih poremećaja, razvojnih faza u usvajanju jezika i govora, te znanja iz oblasti verbalne i neverbalne komunikacije, pragmatike, kulture izražavanja i različitih vidova usmenog izražavanja. Nakon usvojenog znanja iz ovog predmeta studenti će steći komunikacijske i jezičke vještine potrebne za njihov budući rad u edukacijsko-rehabilitacijskom području kad je riječ o razvoju komunikacijske kompetencije kod djece predškolskog i školskog uzrasta. Bit će osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, poticati ga i prepoznavati eventualne govorne poremećaje i njihove uzroke, te izvoditi primjerene jezičke vježbe za razvoj govora i unapređivati razvoj komunikacijske kompetencije kod djece.		
Tematske jedinice:	Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: 1. Osnovne teorije o postanku i razvoju jezika; odnos jezika, govora i mišljenja – međusobna povezanost i uvjetovanost 2. Osnovne funkcije jezika; raslojavanje/diferencijacija jezika 3. Fonetsko-fonološka struktura jezika; jezik i govor 4. Fiziološke osnove i akustička svojstva govora; pravilna artikulacija 5. Jezička kultura i jezičke norme; ortografska pravila 6. Usvajanje i učenje jezika: razvojne faze u komunikaciji, govorno-jezički razvoj djece 7. Jezičko izražavanje; jezičke djelatnosti: slušanje, govorenje, čitanje i pisanje 8. Prvi parcijalni ispit 9. Razvoj komunikacijske kompetencije u predškolskom i školskom uzrastu; komunikacijsko-funkcionalni pristup usvajanju i učenju jezika 10. Jezičke vježbe: gramatičke, leksičke, pravopisne, pravogovorne, stilsko-kompozicijske 11. Govorno-jezički poremećaji 12. Osnovna svojstva dobrog govora i vrednote usmenoga govora; retorika i besjedništvo – osnovni pojmovi 13. Vidovi usmenog izražavanja; komunikativni diskursi 14. Pragmatika i govorni činovi 15. Neverbalna komunikacija Vježbe prate tematske jedinice predavanja.		

<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje: usvajanje teorijskih znanja iz oblasti jezika i govora, znanja o vrstama jezičke djelatnosti, govornih poremećaja, razvojnih faza u usvajanju jezika i govora, te znanja iz oblasti komunikacije i pragmatike općenito; usavršavanje pismenog i usmenog izražavanja i konkretna primjena tih znanja u edukaciji.</p> <p>Vještine i kompetencije: Studenti će poznavati zakonitosti govorene i pisane komunikacije standardnoga bosanskog jezika, zakonitosti dječijeg jezičkog razvoja, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece, te biti osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora kod djece, poticati takav razvoj te prepoznati eventualne poremećaje i njihove uzroke. Također će biti osposobljeni za vođenje u poučavanju procesa nastanka tekstova različitih vrsta kroz pismene i usmene vježbe.</p>
<p>Cilj održivog razvoja (SDG):</p>	<p>SDG4 – Kvalitetno obrazovanje</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<p>Predavanja sa prezentacijama, istraživački radovi, diskusija, rad na tekstovima, grupni rad, govorne vježbe, seminari.</p>
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seminarski rad, referat ili zadaća (u pismenoj formi) – 10% 2. Prvi parcijalni ispit (pismeni) – 20% 3. Drugi parcijalni ispit – 20% 4. Završni usmeni ispit – 50%
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna: Palić, I., Omerović, M. (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo Publishing, Sarajevo Šipka, M. (2014), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo Omerović, Mirela i L. Hamzagić Kovačević (2024), <i>Jezička djelatnost čitanja – temelj funkcionalne pismenosti</i>, Univerzitet u Sarajevu – Pedagoški fakultet, Sarajevo Ibrahimagić, Amela (2013), <i>Razvojni govorno-jezički poremećaji</i>, OFF-SET, Tuzla</p> <p>Dopunska: Halilović, Senahid (2017), <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet, Sarajevo Pavličević-Franić, D. (2005), <i>Komunikacijom do gramatike (razvoj komunikacijske kompetencije u ranome razdoblju usvajanja jezika)</i>, Alfa, Zagreb Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). <i>Jezik, govor, spoznaja</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada Reardon, K. K. (1998), <i>Interpersonalna komunikacija</i>, Alinea, Zagreb Matovac, D., Tanacković Faletar, G. (2009), „Uporabno utemeljena teorija usvajanja jezika opimjerena razvojem padežnoga sustava imenica hrvatskoga jezika“, <i>Suvremena lingvistika</i>, 68, 247-271. Težak, S. (1984), <i>Priručnik za nastavnika: Jezik, izražavanje i stvaranje za V razred osnovne škole</i>, Školska knjiga, Zagreb Škarić, I. (1988), <i>Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje</i>, Zagreb, Mladost Tomasello, M. (2000), „First steps toward a usage-based theory of language acquisition“, <i>Cognitive Linguistics</i>, 11-1/2, 61-82. Tomasello, M. (2000), „Do young children have adult syntactic competence?“, <i>Cognition</i>, 74, 209-253. Posokhova, I. (2008), <i>Razvoj govora i prevencija govornih poremećaja u djece: priručnik za roditelje</i>, Buševac, Ostvarenje Wood, David (1995), <i>Kako djeca misle i uče: društveni konteksti</i></p>

spoznajnog razvitka, Educa, Zagreb
Visinko, Karol (2014), *Čitanje. Poučavanje i učenje*, Školska knjiga, Zagreb
Težak, Stjepko (1985), *Govorne vježbe u nastavi hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Školska knjiga, Zagreb
Škarić, Ivo (2000), *Temeljni suvremenog govorništva*, Školska knjiga, Zagreb